

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
Дата на разясненията от УО: 28.07.2025 г.			
14.	16.07.2025	Здравейте, 1.Има ли специфични иисквания при инвестиция във ФЕЦ за собствено потребление ,като отпусната мощност , предварителен договор с електроразпределително дружество или други. 2, Ние сме дружество,което няма партия за ток към еетрорарапределително дружество и закупуваме ток от друго дружество в съседство. Допустим кандидат ли сме за инвестиция във ФЕЦ за собствени нужди . 3. Допустими ли са инвестиции с място на изпълнение в сгради под наем и за кои технологии 4. В случай ,че основният предмет на дейност е отдаване под наем на недвижими имоти допустимо ли е да кандидатстваме за ФЕЦ за собствени нужди за тази дейност при условие,че непреки ползватели ще бъдат други дружества-наши наематели 5 За какви от допустимите технологии и при какви условия са допустими дружества с предмет на дейност отдване нане под наем на недвижими имоти 5. Допустими кандидати ли са фирми получили финансиране по процедура BG16RFOP002-6.002 Възстановяване на МСП ,чрез подобряване на ЕЕ	1., 2. и 3. Моля, запознайте се и с разясненията по въпроси № 1, № 4, № 5 (т. 3) и № 10. 4. и 5. Съгласно посоченото в т. 14.2 „Допустими разходи“ от Условиата за кандидатстване и чл. 8 и чл. 10 от Условиата за изпълнение по процедурата: Активите/ оборудването/ съоръженията в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници, придобити със средства по проекта, следва да бъдат използвани единствено от стопанския субект, който получава помощта, да бъдат амортизируеми, да бъдат закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с купувача, и да бъдат включени в активите на предприятието, получаващо помощта, съгласно приложимите счетоводни стандарти, както и да останат свързани с проекта, за която е предоставена помощта, за период от минимум 3 (три) години от окончателното плащане. При неспазване на посочените изисквания се извършва финансова корекция, пропорционално за периода, за който е налице неизпълнението. Кандидатите се задължават да не продават, преотстъпват и/или отдават под наем на трети лица активи/ оборудване/ съоръжения в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници, придобити със средства по проекта, за период от 3 (три) години от извършване на окончателното плащане по проекта. При неспазване на изискването ще се определя финансова корекция, пропорционално спрямо периода, за който е налице неизпълнение. По процедурата са допустими кандидати, които: - използват инвестицията пряко за своята дейност, а не за наематели; - докажат реално потребление на енергия в контекста на собствената си дейност (не чрез трети лица); - изпълняват всички изисквания по чл. 10 от Условиата за изпълнение, както и останалите условия по процедурата. Отговорност на кандидата е според спецификата на осъществяваната от него икономическа дейност и нуждите, които има, от една страна, и заложените по процедурата изисквания и ограничения, от друга страна - да прецени за какви активи/ оборудване/ съоръжения може да кандидатства от допустимите 16 групи технологии, съгласно „Списък на допустимите категории активи в областта на

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници” (Приложение 4.1). 5. По процедурата не е налице ограничение, предприятия, получили финансиране по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ по Оперативна програма „Иновации и конкурентоспособност” 2014-2020, да не могат да кандидатстват и по настоящата процедура. При изпълнение на дейностите по проекта се изисква спазване на принципите на забрана за двойно финансиране и извличане на печалба, съгласно чл. 194, ал. 1 и чл. 195, ал. 1 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (Финансовия регламент).
15.	16.07.2025	Здравейте! Във връзка с текста в края на стр. 17 от УК (т. 11.2 Критерии за недопустимост на кандидатите): ""ВАЖНО: В случай че по процедурата бъдат подадени проектни предложения от няколко свързани предприятия, осъществяващи подобна дейност, административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ ще бъде сключен само с едно от тези предприятия. При установяване на посоченото обстоятелство, ще бъде издавано Решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ на всяко предложение от Списъка с одобрени за финансиране проектни предложения, класирано на по-ниска позиция след първото такова, което също е включено в Списъка с одобрени за финансиране проектни предложения/Списъка с резервни проектни предложения (ако такъв е съставен). Под свързани предприятия се разбират предприятията по чл. 4, ал. 5-8 от Закона за малките и средните предприятия. Под подобна дейност за целите на настоящото изискване се разбира основна икономическа дейност, попадаща в рамките на същия тризначен цифров код (група) съгласно КИД-2008 на НСИ (Приложение 11)."" Молим да ни предоставите Вашите разяснения по следните въпроси: 1. Какво следва да се разбира под ""тризначен цифров код (група)""? Искаме да се уверим, че нямате предвид сектор, а именно група. Например в : 31.09, трябва да имаме предвид ""31 -	1. Под „тризначен цифров код (група)“ се разбира първите три цифри от кода на основната икономическа дейност на кандидата за 2024 г. съгласно Класификацията на икономическите дейности (КИД-2008) на НСИ. В дадения пример с код 31.09, „тризначният код“ е 31.0 „Производство на мебели“, което съответства на група, а не на сектор. Това означава, че УО не визира секторен, а именно групов код (например 28.1, 31.0 и т.н.), съгласно структурата на КИД-2008 (Приложение 11). 2. В т. 26.1 от Условието за кандидатстване (на стр. 44) изрично е указано: „V. <i>Преди сключване на административен договор ще се извърши и документална проверка за свързани предприятия на кандидата, осъществяващи подобна дейност - включени в Списъци на предложените за финансиране проектни предложения/Списъци с резервните проектни предложения. Свързаността на кандидатите ще се изследва към датата на сключване на административния договор...</i> “, т.е. свързаността на кандидатите ще се изследва за последната приключила финансова година към датата на сключване на административния договор. 3. Съгласно изискванията на Условието за кандидатстване, в случай че по процедурата бъдат подадени проектни предложения например от две свързани предприятия, осъществяващи подобна дейност (напр. едното е с код 28.12, а другото с код 28.14 съгласно КИД-2008 на НСИ), административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ може да бъде сключен само с едно от тези предприятия. В случай че бъдат подадени проектни предложения например от две свързани предприятия, които не осъществяват подобна дейност (напр. едното е с код 28.12, а другото с код 28.21 съгласно КИД-2008 на НСИ), административен договор може да бъде сключен и с двете предприятия, в случай

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Производство на мебели"" (което според НКИД 2008 се счита за сектор) или групата е ""31.0 - Производство на мебели""? 2. Ако е имало във времето свързаност между две или повече предприятия по смисъла на чл. 4, ал. 8 от ЗМСП (чрез физическо/и лице/а) и ако тези предприятия подадат проектни предложения, тогава кой момент за прекратяване на свързаността се счита за определящ наличието на такава свързаност и съответно - необходимост от отстраняване на кандидатите с по-ниски оценки? Например ако свързаността е прекратена: - преди началото на 2025; - след началото на 2025, но преди обявяването на процедурата; - след обявяването на процедурата но преди подаването на всяко едно от проектните предложения; - друго? 3. Ако е налице действаща свързаност по чл. 4, ал. 8 от ЗМСП, две или повече свързани по този начин предприятия изпълняват допълващия се дейности на определен вертикален пазар, то те могат да се считат едновременно допустими ако първите 3 цифри от КИД на всяко едно от тях формира различна комбинация? 4. В горните случаи КИД за 2024 ли се взема предвид? Предварително благодарим!	че същите отговарят и на всички останали изисквания по процедурата и бъдат одобрени за финансиране. 4. Видно от посоченото в т. 26.1 от Условието за кандидатстване (на стр. 44), при извършване на проверка преди сключване на административен договор за наличие на свързани предприятия на кандидата, осъществяващи подобна дейност, се взема предвид основната икономическа дейност за 2024 г. съгласно КИД-2008 на НСИ (Приложение 11).
16.	16.07.2025	Уважаеми дами и господа, Във връзка с обявената процедура чрез подбор на проектни предложения BG16RFPR001-2.004 „Енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници в предприятията”, бихме искали да ви зададем следния въпрос: В чл. 6 от Условието за изпълнение към административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез опростен вариант на разходите е описано, че Когато не е възложител по смисъла на Закона за обществените поръчки, Бенефициентът прилага специфичните правила за определяне на изпълнител, предвидени в Глава четвърта от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) и приложимата подзаконова нормативна уредба. В чл. 50, ал 2 на ЗУСЕФСУ е описано, че „Процедура за избор с публична покана се провежда, когато размерът на предоставената	Съгласно чл. 6 от Условието за изпълнение по процедурата, когато не е възложител по смисъла на Закона за обществените поръчки, Бенефициентът прилага специфичните правила за определяне на изпълнител, предвидени в Глава четвърта от Закона за управление на средствата от европейските фондове при споделено управление (ЗУСЕФСУ) и приложимата подзаконова нормативна уредба, а именно Постановление № 4 от 11 януари 2024 г. Допълнително, по процедурата е приложимо Ръководство за изпълнение на административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ чрез опростен вариант на разходите съгласно посоченото в чл. 53, пар. 1, буква б); буква в) и буква г) от Регламент (ЕС) 2021/1060 и чл. 55, ал. 1, т. 2; т. 3 и т. 4 от ЗУСЕФСУ по програма „Конкурентоспособност и иновации в предприятията” 2021-2027, което в най-кратки срокове ще бъде публикувано на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		безвъзмездна финансова помощ е по-голям от 50 на сто от общата сума на одобрения проект и прогнозната стойност за: 1. строителство, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без данък върху добавената стойност, е равна или по-висока от 50 000 лв.; 2. доставки или услуги, в т.ч. съфинансирането от страна на бенефициента, без данък върху добавената стойност, е равна или по-висока от 30 000 лв.“. В случай, че кандидат в процедурата заложи интензитет на безвъзмездната финансова помощ от точно 50%, необходимо ли провеждане на процедура за избор с публична покана. Ако провеждането на избор с публична покана не е задължително при проекти с интензитет на безвъзмездната финансова помощ от 50% и по-малко, прави ли се избор между две оферти или се преминава към директно сключване на договор с изпълнител. Благодаря, предварително!	
17.	16.07.2025	Уважаеми дами и господа, Във връзка с обявената процедура чрез подбор на проектни предложения BG16RFPR001-2.004 „Енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници в предприятията”, бихме искали да ви зададем следния въпрос: Помощта по настоящата процедура се предоставя при условията на режим „минимална помощ” (de minimis) съгласно Регламент (ЕС) № 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 г. Максималният размер на помощта за едно и също предприятие в режим „de minimis”, за която се кандидатства, заедно с другите получени минимални помощи от кандидата не може да надхвърля левовата равностойност на 300 000 евро (586 749 лв.) за период от три предходни години, считано от датата на предоставяне на помощта. Спазването на посочения праг ще бъде проверявано чрез Раздел 4.А Декларация за минимална помощ и Раздел 4.Б Данни за получена минимална помощ от Декларацията при кандидатстване (Приложение 2), като кандидатите носят отговорност за верността на декларираните данни. Моля за информация дали спазването на посочения праг ще бъде съблюдавано към датата на кандидатстване и към датата на	На етап кандидатстване, спазването на изискването максималният размер на помощта за едно и също предприятие в режим „de minimis”, за която се кандидатства, заедно с другите получени минимални помощи от кандидата да не надхвърля левовата равностойност на 300 000 евро (586 749 лв.) за период от три предходни години, считано от датата на предоставяне на помощта, се декларира от кандидатите в Раздел 4.А Декларация за минимална помощ и Раздел 4.Б Данни за получена минимална помощ от Декларацията при кандидатстване (Приложение 2). Посочената декларация се представя от кандидатите на етап подаване на проектното предложение по процедурата, като кандидатите носят наказателна отговорност за верността на декларираните данни. Обръщаме внимание, че крайният срок за подаване на проектни предложения по процедура BG16RFPR001-2.004 „Енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници в предприятията“ е до 16:30 часа на 13.10.2025 г.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		предоставяне на помощта или само към датата на предоставяне на помощта. Към момента кандидатът не разполага със свободен de minimis, но през септември 2025 г. ще бъде освободен размер достатъчен за кандидатстване по настоящата процедура. Допустимо ли е проектното предложение да бъде подадено през август? Благодаря, предварително!	
18.	16.07.2025	Здравейте, по процедура BG16RFOP002-6.002 „Възстановяване на МСП чрез подобряване на енергийната ефективност“ фирма е получила безвъзмездна финансова помощ за полагане на изолационна система върху покрива на фирменото хале – своя собственост. Моля да потвърдите, че по настоящата процедура фирмата може да кандидатства и да изпълни проект за ФЕЦ върху този покрив.	Посоченото в запитването Ви е допустимо, в случай че предприятието отговаря и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Моля, запознайте се и с разясненията по въпрос № 14 (т. 5).
19.	16.07.2025	Добър ден, 1. Може ли да се кандидатства за енергийно обновяване на цех, производствен - ако сме под наем? Можем ли да кандидатстваме за подмяна на дограма, и поставяне на изолация? 2. Можем ли да кандидатстваме за ореместяеми обекти - като термопомпа, например 3. Можем ли да кандидатстваме за ВЕИ инсталация до 20 kW за собствено ползване на покрива на цеха. Ползваме го дългосрочно, и нямаме очаквания да спрем да го използваме - защото сградата е собственост на близък семеен роднина. Благодарим ви!	1., 2. и 3. Моля, запознайте се с разясненията по въпроси № 1, № 3, № 4, № 5 и № 10.
20.	16.07.2025	Здравейте, Моля за разяснение по текста от Условията за кандидатстване: ""Кандидатите нямат право да получат финансиране по настоящата процедура за разходи за „фотоволтаични панели в комбинация с инвертор/и“, „локални съоръжения за съхранение на енергия (батерии) в комбинация с инвертор/и“ и/или „фотоволтаична електрическа централа (ФтЕЦ) , в случай че към крайния срок за кандидатстване по настоящата процедура имат сключен договор (който не е прекратен) по процедура BG-RRP-3.006 „Изграждане на нови ВЕИ за собствено потребление ”.	Моля, запознайте се с разясненията по въпроси № 2 и № 6.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Въпросът ни е: Изградили сме ФТЕЦ за собствено потребление по процедура BG-RRP-3.006 в една от сградите, собственост на предприятието. Към момента на кандидатстване договорът ни е приключил. Как се тълкува текстът (който не е прекратен) и следва ли приключил договор да се счита за прекратен? Имаме ли право по настоящата процедура да кандидатстваме за финансиране за някой от описаните по-горе активи за друга сграда, собственост на предприятието?	
21.	17.07.2025	Моля за разяснение къде се намират следните документи: - Списъка на допустимите категории активи в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници (Приложение 4.1); - Заявени активи съобразно Списъка на допустимите категории активи в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници (Приложение 4.2); - Примерни указания за попълване на Приложение 4.2 - „Заявени активи съобразно Списъка на допустимите категории активи в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници“ (Приложение 4.3). Гореописаните документи не са налични във файл ""2.004_UK+UI_EE-VEI - Условия за кандидатстване, Условия за изпълнение и приложения към тях"". С уважение,	Цитираните във въпроса Ви три броя приложения: - Списъка на допустимите категории активи в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници (Приложение 4.1); - Заявени активи съобразно Списъка на допустимите категории активи в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници (Приложение 4.2); и - Примерни указания за попълване на Приложение 4.2 - „Заявени активи съобразно Списъка на допустимите категории активи в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници“ (Приложение 4.3), са налични в публикувания пакет документи по процедурата (папка с име „2.004_UK+UI_EE-VEI“, под-папка „2.004_Usloviya_za_kandidatstvane_EE-VEI“, под-папка „2.004_Dokumenti za popalvane“, под-папка „Pril_4_Dopustimi_aktiv_EE-VEI“. Пълният пакет документи по процедурата е публикуван на интернет страницата на Министерство на иновациите и растежа - https://www.mig.government.bg/programa-konkurentosposobnost-i-inovaczii-v-predpriyatiyata/novini-proczeduri-pkip/en-efektivnost-i-izpolzvane-na-energiya-ot-vaz-iztoch-v-predpriyatiyata/, както и в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейски фондове при споделено управление (ИСУН) - https://eumis2020.government.bg/bg/s/Procedure/Info/d1289452-97f3-459f-a097-a061a163f0bf
22.	17.07.2025	ВЪПРОС: 1 1.1. Във връзка с допустимостта на разходи за изпълнение на СМР на сгради (група „Енергийно-ефективни изолационни системи в сгради“ съгласно Приложение 4.1) и изграждане на ФТЕЦ (група „Фотоволтаична електрическа централа (включваща соларни панели, инвертори, батерии и други компоненти, необходими за	1. Моля, запознайте се с разясненията по въпроси № 1, № 4, № 10 и № 11. 2. Съгласно т. 14.2 „Допустими разходи“ от Условията за кандидатстване, в случай че по проекта се придобиват „фотоволтаични панели в комбинация с инвертор/и“ и/или „локални съоръжения за съхранение на енергия (батерии) в комбинация с инвертор/и“, същите задължително следва да бъдат свързани към изградената по настоящата процедура фотоволтаична електрическа централа (ФТЕЦ) или към

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		функциониране на централата)“ съгласно Приложение 4.1), кандидатите следва ли да имат предвид, че тези инвестиции трябва да се извършват върху сграда/имот, която/който е собственост на предприятието-кандидат? 1.2. На етап кандидатстване необходимо ли е да се посочва информация, относно собствеността на сградата/имота? 1.3. На етап кандидатстване необходимо ли е да се предоставят документи, относно собствеността на сградата/имота? 1.4. На етап изпълнение на проекта, допустимо ли е предприятието-кандидат да има документ за наем/ползване, покриваш продължителността на изпълнението на проекта, както и периода на устойчивост на инвестицията (минимум три години от окончателното плащане по административния договор)? ВЪПРОС: 2 Предприятие-кандидат разполага с изградена 50 kW фотоволтаична централа, която се използва както за собствени нужди, така и за продажба на излишната електроенергия. Поради невъзможността да оползотвори цялото произведено количество, предприятието проявява интерес към закупуване на батерии за съхранение. 2.1. Допустимо ли е предприятието да кандидатства за закупуване на батерии, при положение че централата му е с двойно предназначение (за собствени нужди и за продажба)? 2.2. Допустимо ли е предприятието да промени предназначението на централата на „фотоволтаична централа за собствени нужди“ и след това да кандидатства за закупуване на батерии?	вече налична ФТЕЦ в предприятието, енергията от която се използва единствено за собствено потребление. Във връзка с посоченото, по процедурата не е допустимо закупуване на батерии по група 15 съгласно „Списък на допустимите категории активи в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници” (Приложение 4.1), ако същите ще бъдат свързани към вече налична ФТЕЦ в предприятието, енергията от която не се използва единствено за собствено потребление. Отговорност на кандидата е да спазва условията на настоящата процедура, както и изискванията на приложима национална и европейска законова, вкл. подзаконова, нормативна уредба. Видно от посоченото по-горе, в случай че по проекта се придобиват „локални съоръжения за съхранение на енергия (батерии) в комбинация с инвертор/и“, същите биха били допустими ако са свързани към вече налична ФТЕЦ в предприятието, енергията от която се използва единствено за собствено потребление.
23.	17.07.2025	Здравейте, имам следния въпрос: Кандидатът е действаща фирма и развива дейност в ИТ сферата, работи от дома си, като фирмата има договор за наем с физическото лице. При това положение допустимо ли е да кандидатства за поставяне на фотоволтаици на покрива на дома си, тъй като лицето работи от там?	Съгласно посоченото в т. 14.2 „Допустими разходи“ от Условията за кандидатстване, инвестициите в допустимите по процедурата активи/ оборудване/ съоръжения в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници трябва да отговарят на изискванията на приложима национална и европейска законова, вкл. подзаконова, нормативна уредба. Кандидатът носи пълната отговорност за качеството и пълнотата на разработената техническа документация, включително за законосъобразността при изготвянето, съгласуването и одобряването ѝ в качеството му на Възложител по проекта. В тази връзка, УО препоръчва преди подаване на проектно предложение кандидатите внимателно да се запознаят с нормативната уредба, касаеща желаната от тях инвестиция.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Допълнително, съгласно т. 10 от Условието за изпълнение, инвестициите, включително и тези за инсталиране на фотоволтаични системи, следва да бъдат осъществени на място на изпълнение, което е пряко свързано с дейността на кандидата и за което същият разполага с доказуемо правно основание за ползване за срок не по-кратък от 3 години след окончателното плащане по проекта. Няма ограничение по отношение на това дали имотът е собствен или нает, включително когато се наема от физическо лице. Ако кандидатът може да удостовери, че извършва действителна стопанска дейност на адреса, посочен за място на изпълнение, и разполага с валиден договор за наем, отговарящ на изискванията за минимална продължителност, и при условие че фотоволтаичната система ще се използва изцяло за нуждите на дейността на предприятието, не съществува пречка за допустимост по отношение на местоположението. Обръщаме внимание, че инвестицията по проекта (вкл. и фотоволтаичната електрическа централа) следва да обслужва само дейността на предприятието-кандидат, а не битовите нужди на физическото лице, ако то живее в същата сграда. Мястото на изпълнение на проекта следва да бъде ясно посочено в проектното предложение, а използването на фотоволтаичната инсталация да бъде проследимо и отчетено по отношение на собствения енергиен баланс на дружеството. Във връзка с посоченото, описаният във въпроса кандидат би бил допустим по процедурата, ако отговаря на всички изисквания и условия на мярката, включително относно правното основание, реалността на икономическата дейност на адреса и изключителното използване на инвестицията за собствени стопански цели. В т. 11.2 от Условието за кандидатстване изрично е записано, че когато кандидатът упражнява едновременно дейности в недопустими сектори и в допустими сектори по настоящата процедура, средства по тази процедура се предоставят само за дейностите в допустимите сектори, като бенефициентът следва да гарантира тяхното отделяне от дейностите в недопустимите сектори. В случай че на етап изпълнение бъде установено, че не са спазени изискванията да не се подкрепя недопустима дейност, предоставените средства (в случай на изплатени такива) подлежат на възстановяване. Посочените обстоятелства ще бъдат обект на проверка на етап изпълнение, като за потвърждаването им от бенефициентите могат да бъдат изисквани допълнителни документи.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			В случай че кандидатът не може да разграничи и гарантира, че даден актив/оборудване/ съоръжение съгласно Приложение 4.1 се използва само за допустима/и дейност/и, този актив не е допустим за финансиране по процедурата. В заключение, използването на жилищни имоти за извършване на професионална дейност, включително като офис, е нормативно регламентирано и кандидатите следва да спазват заложените от законодателя изисквания и ограничения в тази област. Моля, запознайте се с разясненията по въпроси № 1, № 4, № 5, № 10 и № 11.
24.	17.07.2025	Уважаеми дами и господа, ще помоля за следните разяснения по процедура BG16RFPR001-2.004 - Енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници в предприятията: 1. На какви условия трябва да отговаря сградата/имота, обект на енергийно ефективни мерки по настоящата процедура - собствен, нает, въведен в експлоатация и съответно какви документи и на какъв етап е необходимо да се представят? 2. В приложение 4.2. Заявени активи, най-долу е задължително да се посочи мястото на изпълнение, за да се приключи документа. В същото време от падащото меню може да се избере от ограничен брой области (София, София столица, Ст.Загора, Търговище, Хасково, Шумен и Ямбол), от там населено място и т.н., а предвиденото местоположение на проекта ще е в друга област. Ако не се лъжа, териториалния обхват на процедурата е цялата страна? Поздрави и успешна работа!	1. Моля, запознайте се с разясненията по въпроси № 1, № 4, № 5, № 10 и № 11. 2. Както е посочено в т. 5 „Териториален обхват“ от Условията за кандидатстване, проектите по процедурата следва да бъдат изпълнени на територията на Република България. В Приложение 4.2. Заявени активи, след правилно въвеждане на видовете активи, в края на таблицата в същия работен лист „Заявени активи“, следва задължително да се посочи мястото на изпълнение (област, община, населено място/ адрес - град/ село/ ул. / № и т.н.), за което са предвидени посочените в Приложение 4.2 разходи. За да въведете една от общо 28-те области в страната следва да посочите с показалеца на мишката клетката за област, отваря се падащо меню със списък с области, в дясно на списъка има скролер, който следва да преместите нагоре или надолу, за да изберете желаната от Вас област. При избора на община се процедира по същия начин.
25.	17.07.2025	Здравейте, кандидатът няма собствена партия за електричество. Допустимо ли е да кандидатства за ФЕЦ за собствено потребление по настоящата процедура?	Моля, запознайте се с разясненията по въпроси № 1, № 4, № 5 и № 10.
26.	17.07.2025	Здравейте, 1. Фирма, която притежава административна сграда, но експлоатира само два етажа от нея, може ли да подобри енергийната ефективност само за тези два етажа, като си инсталира чилъри и/или термопомпи само за собствени нужди, както и дали същата може да направи изолация на външни стени само за двата етажа, които експлоатира?	1. Посоченото в запитването Ви е допустимо, в случай че предприятието отговаря и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Съгласно посоченото в т. 14.2 „Допустими разходи“ от Условията за кандидатстване, инвестициите в допустимите по процедурата активи/ оборудване/ съоръжения в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници трябва да отговарят на изискванията на приложима национална и европейска законова, вкл. подзаконова, нормативна уредба. Кандидатът носи пълната отговорност за качеството и пълнотата на разработената

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		2. Фирма, която стопанисва търговски център и е с КИД отдаване на имоти под наем, може ли да инвестира в чилъри за нуждите на общите пространства на търговския център, които се ползват от неговите посетители?	техническа документация, включително за законосъобразността при изготвянето, съгласуването и одобряването ѝ в качеството му на Възложител по проекта. В тази връзка, УО препоръчва преди подаване на проектно предложение кандидатите внимателно да се запознаят с нормативната уредба, касаеща желаната от тях инвестиция. Допълнително, когато кандидатът притежава сграда, но реално експлоатира и използва само определени части от нея – например два етажа, допустимо е изпълнението на инвестиции в мерки за енергийна ефективност, включително инсталиране на чилъри и/или термопомпи, както и топлоизолация на външни стени, само за частта от сградата, която се използва от кандидата за осъществяване на стопанска дейност. Това следва от разпоредбите на т. 10 от Условието за изпълнение, които изискват активите, придобити по проекта, да се използват изключително от кандидата и единствено за неговите собствени нужди, както и да бъдат неразривно свързани с неговата стопанска дейност. Моля, запознайте се с разясненията по въпроси № 23. 2. Посоченото в запитването Ви е допустимо, в случай че предприятието отговаря и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Съгласно т. 14.2 от Условието за кандидатстване и чл. 10 от Условието за изпълнение, активите, придобити със средства по проекта, трябва да се използват само от кандидата и да не се отдават под наем или предоставят за ползване на трети лица за период от минимум 3 години след окончателното плащане по проекта.
27.	17.07.2025	Уважаеми дами и господа, Имам следните въпроси по процедурата: 1. Допустим кандидат ли е микро предприятие със седалище извън селски район и с КИД 1102 Производство на вина от грозде? Кандидатът отговаря на всички останали условия за допустимост, но допустима ли е дейността, за която иска да кандидатства - смята ли се, че е преработка на селскостопанска продукция? 2. Допустимо ли е сградата, върху която ще се изгражда ФЕЦ да бъде под наем? Има ли изискване за срока на договора за наем? 3. Необходимо ли е преди стартиране на СМР дейностите - поставяне на изолация - сградата да е въведена в експлоатация?	1. Съгласно т. 11.2, подточка 2.3, от Условието за кандидатстване, по процедурата не са допустими предприятия (без значение на тяхната категория – микро, малко или средно предприятие или седалище и място на изпълнение), кандидатстващи за икономическа дейност съгласно КИД-2008 на НСИ, която попада в сектор С - раздел 11 „Производство на напитки”, код 11.02 „Производство на вина от грозде”. 2. Моля, запознайте се с разясненията по въпроси № 1, № 4, № 5, № 10 и № 11. 3. Съгласно посоченото в т. 14.2 „Допустими разходи“ от Условието за кандидатстване, инвестициите в допустимите по процедурата активи/ оборудване/ съоръжения в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници трябва да отговарят на изискванията на приложима национална и европейска законова, вкл. подзаконова, нормативна уредба. Кандидатът носи пълната отговорност за качеството и пълнотата на разработената техническа документация, включително за законосъобразността при изготвянето, съгласуването и одобряването ѝ в качеството му на Възложител по проекта.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			В тази връзка, УО препоръчва преди подаване на проектно предложение кандидатите внимателно да се запознаят с нормативната уредба, касаеща желаната от тях инвестиция.
28.	17.07.2025	Здравейте, в Условието за кандидатстване на стр. 14 към т. 11.2 "Критерии за недопустимост на кандидатите" и по-точно в 2) е записано следното: "С оглед избягване на припокриването на интервенциите между ПКИП, Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 (ПРСР), както и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони в България за периода 2023-2027 г. (СПРЗСР), подкрепа по настоящата процедура не могат да получат кандидати, които са: 2.1. Микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от Закона за малките и средните предприятия със седалище или клон със седалище на територията на селски район и са заявили за подпомагане дейности, които ще се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България (Приложение 13)." И е дадено следното пояснение: Списък на общините в обхвата на селските райони на Република България, приложим за прилагане на подхода Водено от общностите местно развитие (ВОМР) и за интервенция П.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони” от СПРЗСР е представен в Приложение 13 към Условието за кандидатстване. Правилно ли разбирам, че НЕДОПУСТИМИ са микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от Закона за малките и средните предприятия със седалище или клон със седалище на територията на селски район и са заявили за подпомагане дейности, които ще се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България, ако вече са заявили същите дейности за подпомагане по интервенция П.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони"? Или иначе казано, микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от Закона за малките и средните предприятия със седалище или клон със седалище на територията на селски район, които НЕ СА заявявали за подпомагане дейности по интервенция П.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони" СА ДОПУСТИМИ КАНДИДАТИ по настоящата	Разбирането Ви не е правилно. Както е посочено в т. 11.2, подточка 2), от Условието за кандидатстване, и коректно цитирано във Вашия въпрос: С оглед избягване на припокриването на интервенциите между ПКИП, Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 (ПРСР), както и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони в България за периода 2023-2027 г. (СПРЗСР), подкрепа по настоящата процедура не могат да получат кандидати, които са: 2.1. Микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от Закона за малките и средните предприятия със седалище или клон със седалище на територията на селски район и са заявили за подпомагане дейности, които ще се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България (Приложение 13). Текстът на бележка под линия № 16 само указва, че Списъкът на общините в обхвата на селските райони на Република България, приложим за прилагане на подхода Водено от общностите местно развитие (ВОМР) и за интервенция П.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони” от СПРЗСР, е приложим и по настоящата процедура. Допустимостта на кандидатите по настоящата процедура не зависи от обстоятелството дали същите са заявявали или не са заявявали за подпомагане дейности по интервенция П.Г.3 „Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони” от СПРЗСР.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Процедура чрез подбор на проектни предложения BG16RFPR001-2.004 „Енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници в предприятията”? Благодаря!	
29.	18.07.2025	Уважаеми госпожи/господа, Във връзка с отворената за кандидатстване процедура BG16RFPR001-2.004 „Енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници в предприятията”, имаме следните въпроси: 1. Допустимо ли е кандидатстване за закупуване единствено на активи посочени Приложение 4.2. Заявени активи от група 15 - Батерии с инвертори, за количество до 120 kW, при условие, че имаме изградена Фотоволтаична централа за собствени нужди с капацитет от 30 kW, и присъединена мощност на обекта от електроразпределително дружество с капацитет 50 kW? 2. Необходимо ли е закупените и въведени в експлоатация активи посочени в Приложение 4.2 от група 15: Батерии с инвертори или от група 16: ФТЕЦ, да са съобразени с присъединената мощност на обекта от електроразпределителното дружество, и ако да, в какво отношение? 3. Допустимо ли е кандидатстване за закупуване и въвеждане в експлоатация на активи по процедурата за сграда, която е под наем, дългосрочно наета. Ако е допустимо, какви документи се представят и на какъв етап от изпълнение на проекта? С уважение:	1. Посоченото в запитването Ви е допустимо. Моля, запознайте се с разясненията по въпрос № 13. 2. По процедурата не е налице подобно изискване/ условие, въпреки това обръщаме внимание, че съгласно посоченото в т. 14.2 „Допустими разходи“ от Условието за кандидатстване, инвестициите в допустимите по процедурата активи/ оборудване/ съоръжения в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници трябва да отговарят на изискванията на приложима национална и европейска законова, вкл. подзаконова, нормативна уредба. Кандидатът носи пълната отговорност за качеството и пълнотата на разработената техническа документация, включително за законосъобразността при изготвянето, съгласуването и одобряването ѝ в качеството му на Възложител по проекта. В тази връзка, УО препоръчва преди подаване на проектно предложение кандидатите внимателно да се запознаят с нормативната уредба, касаеща желаната от тях инвестиция. 3. Моля, запознайте се с разясненията по въпроси № 1, № 4, № 5, № 10 и № 11.
30.	18.07.2025	1. В случай, че предприятие има вече изградена ФЕЦ за собствено потребление с връщане на излишъка в мрежата, допустимо ли е да кандидатства за поставяне на батерии? 2. Може ли предприятие да кандидатства само за батерии, ако няма ФЕЦ и няма намерение да инсталира ФЕЦ? 3. Допустими ли са соларни навеси по процедурата? Конструкцията допустим разход ли е? 4. Разходите за проектиране следва ли да се включат в посочената референтна цена на съоръжението?	1. Посоченото в запитването Ви не е допустимо. Моля, запознайте се с разясненията по въпрос № 22 (т. 2). 2. Посоченото в запитването Ви не е допустимо. Съгласно т. 14.2 „Допустими разходи“ от Условието за кандидатстване, в случай че по проекта се придобиват „фотоволтаични панели в комбинация с инвертор/и“ и/или „локални съоръжения за съхранение на енергия (батерии) в комбинация с инвертор/и“, същите задължително следва да бъдат свързани към изградената по настоящата процедура фотоволтаична електрическа централа (ФТЕЦ) или към вече налична ФТЕЦ в предприятието, енергията от която се използва единствено за собствено потребление.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			3. и 4. По настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездната финансова помощ е допустимо заявяване на разходи под формата на единични разходи за активи/ оборудване/ съоръжения в общо 16 групи технологии съгласно „Списък на допустимите категории активи в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници” (Приложение 4.1). Също така, в т. 14.2 „Допустими разходи“ от Условието за кандидатстване, изрично е уточнено, че в случай че за въвеждането в експлоатация на активи/ оборудване/ съоръжения съгласно Приложение 4.1 са необходими допълнителни съпътстващи разходи, например за услуги, спомагателни материали, строително-монтажни работи (СМР) за окомплектовка и/или монтаж на инвестицията като работеща система и др., то същите са допустими за финансиране, като те са предвидени и включени в стойността на единичния разход на съответните активи/ оборудване/ съоръжения, детайлно описани в Приложение 4.2. Всички посочени разходи следва да са необходими и пряко свързани с допустимите по процедурата активи.
31.	18.07.2025	Уважаеми представители на УО, моля да дадете точни разяснения по следните два въпроса: 1. Може ли по настоящата процедура да кандидатства предприятие, чиято основна дейност е недопустима, но допълнителната дейност е допустима и проектното предложение ще бъде насочено именно към допълнителната? Допълнителната дейност представлява 17% от нетни приходи за 2024г. Дружеството е с категория микро и отговаря на критерия да бъдат реализирани нетни приходи от продажби над 100 хил. лв., но те са общи, тоест, от двата КИД-а - от основния и допълнителния. При тези обстоятелства, предприятието допустим кандидат ли е? 2. Относно критерии за недопустимост на кандидатите в УК, въпросът е следния: недопустими са САМО микропредприятия в селски район, тоест, малки и средни предприятия в селски райони са допустими - правилно ли е това разбиране?	1. Посоченото в запитването Ви е допустимо, в случай че предприятието отговаря и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Обръщаме внимание, че съгласно т. 11.2 „Критерии за недопустимост на кандидатите“ от Условието за кандидатстване, когато кандидатът упражнява едновременно дейности в недопустими сектори и в допустими сектори по настоящата процедура, средства по тази процедура се предоставят само за дейностите в допустимите сектори, като бенефициентът следва да гарантира тяхното отделяне от дейностите в недопустимите сектори. В случай че на етап изпълнение бъде установено, че не са спазени изискванията да не се подкрепя недопустима дейност, предоставените средства (в случай на изплатени такива) подлежат на възстановяване. Посочените обстоятелства ще бъдат обект на проверка на етап изпълнение, като за потвърждаването им от бенефициентите могат да бъдат изискани допълнителни документи. 2. Съгласно т. 11.2, подточка 2), от Условието за кандидатстване, с оглед избягване на припокриването на интервенциите между ПКИП, Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 (ПРСР), както и Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони в България за периода 2023-2027 г. (СПРЗСР), подкрепя по настоящата процедура не могат да получат кандидати, които са: 2.1. Микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от Закона за малките и средните предприятия със седалище или клон със седалище на територията на селски район

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			и са заявили за подпомагане дейности, които ще се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България (Приложение 13). Малки и средни предприятия по смисъла на чл. 3-4 от Закона за малките и средните предприятия със седалище или клон със седалище на територията на селски район и са заявили за подпомагане дейности, които ще се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България (Приложение 13), биха били допустими по процедурата, ако отговарят и на всички останали изисквания на Условието за кандидатстване.
32.	18.07.2025	1. Моля за уточнение: при проект, включващ фотоволтаична централа и система за съхранение с отделен инвертор, коя мощност се приема като определяща за целите на програмата – тази на инвертора на батерията, на инвертора на ФЕЦ, или сборът от двете? 2. Моля да потвърдите: за целите на програмата коя мощност се взема предвид като референтна за проекта – инсталираната мощност на панелите (DC), мощността на инвертора на ФЕЦ (АС) или друга стойност (например общата мощност на всички инвертори)?	1. и 2. Съгласно указаното на стр. 8 от Приложение 4.3 – Примерни указания за попълване на Приложение 4.2 - „Заявени активи съобразно Списъка на допустимите категории активи в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници“: - по отношение на група 14 „Фотоволтаични панели в комбинация с инвертор/и“ и група 16 “Фотоволтаична електрическа централа (ФтЕЦ) (включваща соларни панели, инвертори, батерии и други компоненти, необходими за функциониране на централата)“, определената стойност като единичен разход е за 1 kW изходяща (номинална) активна мощност на инверторите (изходните АС характеристики на всички инвертори) към фотоволтаичната система за собствено потребление. - по отношение на група 15 „Локални съоръжения за съхранение на енергия (батерии) в комбинация с инвертор/и“, определената стойност като единичен разход е за 1 kW от общия капацитет на новоинсталираните съоръжения за съхранение на енергия (батерии) (максималната енергия, която може да се съхранява от батерията в KWh по постояннотоковата част). Моля, запознайте се с разясненията по въпрос № 3.
33.	19.07.2025	Здравейте, Бихме искали да попитаме дали климатици/ климатични системи и/или мулти-сплит системи са допустим разход по процедура BG16RFPR001-2.004 „Енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници в предприятията“? В случай, че са допустим разход, моля да уточните в коя категория активи попадат, съгласно „Списък на допустимите категории активи в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници” (Приложение 4.1)?	По настоящата процедура са допустими единствено разходи за активи/ оборудване/ съоръжения, включени общо в 16 групи технологии, съгласно „Списък на допустимите категории активи в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници” (Приложение 4.1). Разходи за климатици/ климатични системи и/или мулти-сплит системи могат да бъдат допустими, при условие че същите отговарят на техническите характеристики, посочени за съответната група технологии от списъка (Приложение 4.1) и се използват единствено за собствените нужди на предприятието-кандидат. Отговорност на кандидата е да определи в коя група технологии от Приложение 4.1 попада желаната за придобиване по процедурата актив съгласно специфичните си нужди и техническите параметри на съответния актив.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Климатични системи, вкл. мулти-сплит системи, били могли да попаднат например в група 2 „Термопомпи“, група 5 „Рекуперативни блокове за отопление, вентилация и охлаждане“ или група 7 „Климатични камери с високо ефективна регенерация или рекуперация на топлина/студ/влага“ съгласно Приложение 4.1 към Условието за кандидатстване. Придобиваните по процедурата активи следва да бъдат предназначени изцяло за нуждите на предприятието-кандидат и да не обслужват трети лица. Обръщаме внимание, че окончателното решение относно допустимостта на разходите по отделните проекти, ще бъде вземано от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация.
34.	20.07.2025	Здравейте, Бихме искали да получим разяснения по отношение на изискванията и статута на сградата или имота, свързани с допустимите за изграждането на фотоволтаична централа или съоръжения за съхраняване на енергия с инвертори, във връзка с изготвянето на ППИ по отворената за прием процедура BG16RFPR001-2.004 „Енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници в предприятията”. С уважение	Моля, запознайте се с разясненията по въпроси № 1, № 4, № 5, № 10 и № 11.
35.	20.07.2025	Уважаеми Дами и Господа, Във връзка с подготовка за кандидатстване по отворената за прием на ППИ процедура BG16RFPR001-2.004 „Енергийна ефективност и използване на енергия от възобновяеми източници в предприятията” бихме искали да попитаме следното: 1. Допустимо ли е да се кандидатства и включи като актив изграждането на малка ФВЦ и Слънчева система за топла вода и битово горещо водоснабдяване на покрива (двускатен) на сграда с размери 600/900/240см., представляваща конфигурация от 2 фургона, придобита по процедура BG05SFPR002-1.004 - Адаптирана работна среда към ПРЧР 2021-2027г., като се спазва принципа за липса на двойно финансиране 2. Допустимо ли е да се кандидатства за 2 обекта в един град на една фирма и може ли активите за двата обекта да са идентични, като се разделят в 2 дейности в ППИ, а в случай, че са различни и не се препокриват - да бъдат описани в една дейност. Предварително благодарим за отговорите	1. Посоченото в запитването Ви е допустимо, в случай че предприятието отговаря и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Обръщаме внимание, че по настоящата процедура са допустими единствено разходи за активи/ оборудване/ съоръжения, включени общо в 16 групи технологии, съгласно „Списък на допустимите категории активи в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници” (Приложение 4.1). Допълнително, съгласно посоченото в т. 14.2 „Допустими разходи“ от Условието за кандидатстване, инвестициите в допустимите по процедурата активи/ оборудване/ съоръжения в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници трябва да отговарят на изискванията на приложима национална и европейска законова, вкл. подзаконова, нормативна уредба. Кандидатът носи пълната отговорност за качеството и пълнотата на разработената техническа документация, включително за законосъобразността при изготвянето, съгласуването и одобряването ѝ в качеството му на Възложител по проекта.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			В тази връзка, УО препоръчва преди подаване на проектно предложение кандидатите внимателно да се запознаят с нормативната уредба, касаеща желаната от тях инвестиция. 2. По настоящата процедура се използва опростен вариант на Формуляр за кандидатстване, в който няма раздел „План за изпълнение/ Дейности по проекта”. Моля, запознайте се внимателно с пълния пакет документи по процедурата (включително Условието за кандидатстване и Примерните указания за попълване на електронен Формуляр за кандидатстване (Приложение 6)). В допълнение, обръщаме внимание, че съгласно т. 14.2 „Допустими разходи“ от Условието за кандидатстване, в случай че кандидатът предвижда по проекта да има повече от едно място на изпълнение, следва да попълни разходите за активи/ оборудване/ съоръжения за всяко едно място на изпълнение в отделно Приложение 4.2. Във всяко Приложение 4.2 следва да е указано и мястото на изпълнение, за което са посочените в него разходи. Общата стойност на разходите за всички активи, включени във всяко отделно Приложение 4.2, следва да бъде посочена на отделен бюджетен ред в раздел „Бюджет“ на Формуляра за кандидатстване. Също така, за целите на проследяване на изпълнението на проекта в раздел „Основни данни” от Формуляра за кандидатстване, следва да бъде/ат посочен/и точния/те адрес/и на мястото на изпълнение на проекта.
36.	20.07.2025	Здравейте! В Условието за кандидатстване и Условието за изпълнение по процедурата, не са поставени изисквания по отношение на собствеността/правото на ползване и въвеждането в експлоатация на сградите, които ще бъдат обект на въздействие с дейности, особено по т. 12 „Енергийно - ефективни изолационни системи в сгради“, т. 13 „Енергоспестяващи осветители“, т. 14 „Фотоволтаични панели в комбинация с инвертор/и“ (в случай на покривен монтаж) и т. 16 „Фотоволтаична електрическа централа“ от Списъка с допустимите категории активи. В тази връзка, моля за отговор на следните въпроси: 1. Допустимо ли е извършване на дейности по проекта в/върху сграда/помещение, която/което не е собственост на предприятието кандидат и ако „да“ - при какви условия? 2. Необходимо ли е сградата/помещението, в която/което ще бъдат разположени закупени по проекта активи и/или която/което ще	1. и 2. Моля, запознайте се с разясненията по въпроси № 1, № 4, № 5, № 10 и № 11.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		бъде обект на изпълнение на дейности по т. 12, т. 13, т. 14 и т. 16 от Списъка с допустими категории активи, да бъде въведена/о в експлоатация и ако „да“ - към кой момент и с какъв документ следва да се удостовери това обстоятелство? Предварително благодаря!"	
37.	21.07.2025	Уважаеми дами и господа, Моля да отговорите на следните въпроси по процедурата: 1. Във връзка с изпълнение на инвестициите, включени в Приложение 4.1., моля пояснете дали има ангажимент помещенията и/или терените, върху които се извършват инвестициите могат да бъдат: - наети от кандидатите по договор за дългосрочен наем или - собствени или - с учредено право на строеж (по отношение на инвестиции, изискващи СМР). 2. Допустимо ли е изграждането на ФТЕЦ и/или поставянето на батерии и/или поставянето на панели с инвертори да бъде в двора на предприятието, а не на покрива на сградата? Благодаря Ви за отговорите	1. Моля, запознайте се с разясненията по въпроси № 1, № 4, № 5, № 10 и № 11. 2. Посоченото в запитването Ви е допустимо, в случай че проектът отговаря и на всички останали изисквания и условия по процедурата. Обръщаме внимание, че съгласно посоченото в т. 14.2 „Допустими разходи“ от Условията за кандидатстване, инвестициите в допустимите по процедурата активи/ оборудване/ съоръжения в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници трябва да отговарят на изискванията на приложима национална и европейска законова, вкл. подзаконова, нормативна уредба. Кандидатът носи пълната отговорност за качеството и пълнотата на разработената техническа документация, включително за законосъобразността при изготвянето, съгласуването и одобряването ѝ в качеството му на Възложител по проекта. В тази връзка, УО препоръчва преди подаване на проектно предложение кандидатите внимателно да се запознаят с нормативната уредба, касаеща желаната от тях инвестиция.
38.	21.07.2025	Уважаеми дами и господа, Имам следните въпроси по процедурата: 1. Как се измерва мощността на ФЕЦ - номинална мощност на инвентора или мощност на инсталираните панели? 2. Как да остойностим ФЕЦ, при който има разлика между мощност на системата и капацитет на батериите? Пример - мощност на ФЕЦ 20 квт с капацитет на батериите 50 квтч - следва да вземем предвид референтната стойност от 2 727.17 лв. за Фотоволтаична електрическа централа (ФТЕЦ) и да заложим стойност от 54 543.40 лв. или следва да заложим референтна стойност 1041.43 за панели с инвертори и 1288.83 лв за батерии с инвертори? В този случай стойността ще бъде различна - 20 828.60 лв + 64 441.15 лв = 85 270.10 лв. общо. 3. Допустимо ли е да се заложат разходи за батерии с инвертор и панели с инвертор, които формират ФТЕЦ при положение, че реално един инвертор е с необходимата мощност е напълно	1. и 2. Моля, запознайте се с разясненията по въпроси № 3 и № 32. 3. По настоящата процедура са допустими единствено разходи за активи/ оборудване/ съоръжения, включени общо в 16 групи технологии, съгласно „Списък на допустимите категории активи в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници” (Приложение 4.1). В тази връзка и с оглед на примера, посочен в запитването Ви, в случай че кандидат иска да придобие активи по група 14 и/или група 15 съгласно Приложение 4.1, същият следва да закупи „фотоволтаични панели в комбинация с инвертор/и“ и/или „локални съоръжения за съхранение на енергия (батерии) в комбинация с инвертор/и“.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		достатъчен, за да функционира системата? Т.е. необходимо ли е да се предвиди един инвертора за панели и още един за батериите?	
39.	21.07.2025	Уважаеми дами и господа, Имам следния въпрос относно ФЕЦ за собствени нужди: Има ли изискване какъв да бъде капацитета на батерията спрямо мощността на централата? Пример: В случай, че мощността на централата е 50 кВт, а капацитета на батерията 20 кВт, то може ли да се заложи референтна стойност от 2727.17 лв. за кВт за цялата централа т.е. да се кандидатства с проект на стойност 54 543.40 лв. при спазване на останалите условия за допустимост?	Моля, запознайте се с разясненията по въпроси № 3 и № 32.
40.	22.07.2025	Моля за разяснение относно следното условие: ""кандидатите се задължават да не продават, преотстъпват и/или отдават под наем на трети лица активи/ оборудване/ съоръжения в областта на енергийната ефективност и използването на енергия от възобновяеми източници, придобити със средства по проекта, за период от 3 (три) години от извършване на окончателното плащане по проекта. При неспазване на изискването ще се определя финансова корекция, пропорционално спрямо периода, за който е налице неизпълнение. "" В случай, че кандидатът е предприятие с КИД 68.20 Даване под наем и експлоатация на собствени недвижими имоти, и кандидатства за инвестиция за Енергийно-ефективни изолационни системи в сгради или пък закупуване на термопомпи/чилъри за помещенията, които отдава под наем, то смята ли се за изпълнено горепосоченото обстоятелство? И всъщност тези предприятия, които получават и 5 точки за код на дейност в методиката за оценка, могат ли да кандидатстват за инвестиции от списъка, които ще бъдат използвани за помещенията, които отдават под наем?	Обръщаме внимание, че съгласно посоченото в т. 14.2 „Допустими разходи“ от Условията за кандидатстване, инвестиции в системи, които произвеждат енергия, са допустими за финансиране по процедурата, при условие че произвежданата от тях енергия е единствено за собствено потребление. Произведената енергия от тези системи не може да бъде предмет на търговска сделка за покупко-продажба през периода на устойчивост - 3 (три) години от окончателното плащане по проекта. Моля, запознайте се с разясненията по въпроси № 14 (т. 4 и 5) и № 26.
41.	22.07.2025	В списъка на допустимите категории активи, мерна единица за ""Локални съоръжения за съхранение на енергия (батерии) в комбинация с инвертор/и"" е ""kW"". В отговора на въпрос 3 разяснявате, че при 100 kW инверторна мощност на ФЕЦ, следва да имаме минимална мощност 100 kWh на батерията.	Моля, запознайте се с разясненията по въпрос № 32.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		В много от наличните пазарни продукти за съхранение на енергия 100 kWh батерия, всъщност е 50 kW, измерена в киловати, а не в киловат часове. Затова питането ми е, мерната единица за мощност на батерии, посочена в таблицата на активите с аббревиатура ""kW"" е киловати или киловатчасове?	